

HOLEKOVA NEŽIKA — NOVA KVALITETA V TAVČARJEVI NOVELISTIKI

Novela Hlekova Nežika prinaša v Tavčarjevo novelistično pisanje pomembne novosti. Slovenska književna zgodovina je tej noveli posvetila različne opombe, na sploh pa se z njo ni posebej ukvarjala. Zato se tu osvetljujejo vsaj tiste vsebinske, idejne in estetske prvine, ki so posebno konstitutivne za nadaljnji razvoj Tavčarjeve vaše proze.

Hlekova Nežika introduced important novelties into the series of Ivan Tavčar's short stories. Nevertheless, this short story received no overall analysis on the part of Slovene literary historians, though they made quite a number of shorter comments on it. The present article attempts to fill this gap by pointing out those thematic and esthetic elements which were most constitutive of Ivan Tavčar's subsequent "village prose".

1 Hlekova Nežika (HN) je najobširnejša novela v Tavčarjevi zbirki novel Med gorami. Prvič jo je avtor objavil pod psevdonimom Emil Leon in ji dal naslov V gorah ter podnaslov »noveleta«. Kasneje je v dogovoru z Levcem dal zgodbi naslov Hlekova Nežika. Novela je nastala v času, ko se je Tavčar kot književnik začel opazno razvijati v novo smer. Za seboj je imel že dobro desetletje leposlovnega in publicističnega ustvarjanja, v glavnem narodopisnega paberkovanja, zanesenih romantičnih zgodb in raznorodnih družbenih in političnih sestavkov. Motiv novele je vzet iz vzorca evropskega sentimentalnega romana 18. stoletja: preprosto dekle, lepo in krepostno, se poroči z gospodom višjega stanu. Prav tako je ena od sestavin sentimentalizma postavljanje nepokvarjenega kmečkega sveta in narave v ospredje.¹ Podobne motive nahajamo v Stritarjevi Svetinovi Metki (1868), Raheli (1870) Luize Pesjakove in drugod. Na podobnem toposu sta se oblikovala Tavčarjeva Kočarjev gospod in Miha Kovarjev, pri Kersniku pa npr. Ponkerčev oča. Sorodnih motivov pa bi v slovenskem leposlovju druge polovice 19. stol. našli še več. Hlekova Nežika naznanja prvi močnejši zasuk v Tavčarjevi tematiki, in sicer v območje kmečkega življenja: od grajskih soban in parkov k bajtarski in kmečki hiši, v svet nepokvarjene narave; od kontes in grofov k preprostim, a »živim srcem«.

Slovenski literarni zgodovinarji o Hlekovi Nežiki niso posebej pisali; ocenjujejo jo predvsem v sklopu cikla Med gorami. Grafenauer² od vseh »slik« omenja le Posavčevo češnjo in Šarevčevo slivo. Helena Stupan³ navaja od dvanajstih novelic le sedem naslovov, vendar ne HN. Slodnjak⁴ se ustavlja ob srečnem koncu in je pozoren na pripovedno tehniko, ki da spominja na Jurčiča. Janko Kos⁵ podobno kot Grafenauer posebej omenja le Posavčevo češnjo in Šarevčevo slivo. Temeljiteje se z novelo ukvarjata Paternu in Pogačnik. Paternuju je HN prva Tavčarjeva umetnina. Privlači ga zlasti lik starega

¹ Prim. Katarina Bogataj-Gradišnik, Stritarjev Gospod Mirodolski: Mladostlovenski roman na ozadju evropskega izročila, JiS 1985/86, št. 6, str. 181–191, št. 7, str. 236–250.

² Ivan Grafenauer, Kratka zgodovina slovenskega slovstva, 1919, str. 232.

³ Helena Stupan, Od Prešerna do Cankarja, 1955, str. 183.

⁴ Anton Slodnjak, Zgodovina slovenskega slovstva III, Realizem II, SM, 1961, str. 26.

⁵ Janko Kos, Pregled slovenskega slovstva, 1977, str. 205.

črednika, o katerem kot literarni zgodovinar in estēt sodi: »Kako nezmotljivo je njegovo razumevanje življenja in kako izrazit je njegov lepotni čut!«⁶ In dalje piše, ko govori o Tavčarjevih gorjancih: »Biti znajo čisti ter na smrt zvesti in prav v tem je njihova tragika.«⁷ Paternu posebej opozarja na realistični jezik. Pogačnik⁸ med drugim razmišlja o izjemnem srečnem koncu novele in poleg kontrastiranja omenja — kot že nekateri pred njim — še eno tipično slogovno prvino: hiperboliziranje. — Najobširneje razčlenjuje novelo o Hlekovi Nežiki Marja Boršnikova.⁹ Povzema vsebino, odkriva petdelno zgradbo ter moralno-etično in estetsko komentira delo. Boršnikova poudarja, da je to prvo Tavčarjevo delo, ki se ne konča tragično, in njegova prva dovršena stvaritev. Ustavlja se ob neponovljivem kravarjevem izražanju, določeni ritminiziranosti in je mnenja, da je novela predvsem študija pripovedovalca — vaškega črednika. Slog je pristen, nov. — Kratko, vendar dokaj zaokroženo je novelo idejno in slogovno predstavil tudi Gregor Kocijan.¹⁰ Pripoved vaškega pastirja, »moderniziranega Levstikovega Močilarja«, mu z Ivanom Slavljem napoveduje Tavčarjevo preusmeritev v kmečki svet. Kocijan razčlenja tudi nekatere slogovne prvine.

O slogovnih značilnostih novele je pisala tudi Breda Pogorelec.¹¹ Tavčarjevo stilno predhodništvo odkriva v sozvočju med razpoloženjem in opisi narave, v novem prepletu pripovednih ravnin in nekaterih stilizacijah. Z novelo sta posredno povezani tudi dve diplomski nalogi iz seminarja Pogorelčeve. Iz analize Ljubiniče Černivec¹² je med drugim razvidno, da raba prostega stavka v Tavčarjevih novelicah okrog leta 1876 upada, narašča pa število priredij z odvisniki, kar vodi do opazne zareze v Tavčarjevem slogu v l. 1878. Tomaž Sajovic¹³ razčlenjuje predvsem nadpovedne strukture in ugotavlja, da je Hlekova Nežika prehodno besedilo.

2 Iz uvodnega prikaza izhaja, da se je o HN vendarle precej pisalo, čeprav v širšem kontekstu. Najobširneje jo je analizirala Marja Boršnikova, ki je kljub pomanjkljivosti v slogovni razčlembi s tankim posluhom izpostavila zlasti troje temeljnih značilnosti: prelomnost HN v razmerju do Tavčarjevega začetnega obdobja, idejno jedro novele in enkratno črednikovo dikcijo. — Večina ocenjevalcev se v svojem razboru ustavi ob etični podobi gorjancev. Njihova npravstvenost zasije v še jasnejši luči, ko je sopostavljena ob moralo meščanov ali pomeščanjenih deželanov. Toda ko govorimo o kontrastiranju, je treba takoj dodati, da so Nežika, Erazem, Erazmova mestna ljubica in Tone praktično brez črno-belih retuš. Erazmov obrat je sicer malone nepričakovan; ker pa ni sentimentaliziran, tudi ne učinkuje preromantično. Njegova vrnitev ni neverjetna, gotovo pa je, gledano v pripovedni perspektivi, premalo moti-

⁶ Boris Paternu, Slovenska proza do moderne, 1957, str. 126.

⁷ Prav tam, str. 126.

⁸ Jože Pogačnik, Zgodovina slovenskega slovstva 4, 1970, str. 240.

⁹ Marja Boršnikova, Ivan Tavčar, leposlovni ustvarjalec, 1973, str. 207—212.

¹⁰ Gregor Kocijan, Tavčarjeva kratka pripoved 1871—1880, str. 254—265; — isti, Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika, 1983, str. 181—183.

¹¹ Breda Pogorelec, Stilno predhodništvo v Tavčarjevih delih, JiS 1982/83, št. 7/8, str. 285—292.

¹² Ljubiniča Černivec, Zgradba stavka v Tavčarjevi kratki prozi med letom 1871 in 1888, A—diplomska naloga, 1974.

¹³ Tomaž Sajovic, Slogovne značilnosti umetnostnega besedišča in pomenske strukture v Tavčarjevi kratki prozi med letom 1871 in 1888, A—diplomska naloga, 1977.

virana, na kar je opozoril Gregor Kocijan. — Večina literarnih zgodovinarjev posebej opozarja na srečno razrešitev zapleta. Vendar menim, da je happy end le navidezen.

Črednikova ljubezen je obrnjena tako k človeku kot k zemlji. Domačija in zemlja sta mu nenadomestljivi vrednoti — to kaže vsa novela, posebno pa sta v tem smislu zaznamovana začetek in konec. Tako v uvodu z ljubeznijo razmišlja o rodovitnosti, obsoja nerazumno krčenje gozdov in s posebnim poudarkom govori o veljavnosti Holekovine. Zato je ves uvodni del močno domačijsko zaznamovan. Glede Holekove Nežke ni mogoče v celoti pritegniti Lotmanu, ki pravi: »Tekst ni obrnjen h koncu, ampak k začetku. Temeljno vprašanje ni 's čim se je končalo', temveč 'od kod se je začelo'«. ¹⁴ Uvodno pastirjevo razmišljanje je slavospev zemlji, domačiji. V tem kontekstu so njegove blage presoje na koncu novele mnogo pomenljivejše: »Jaz pa vam povem, boljši bi bila naredila, če bi bila ostala med nami. Lejte vse te lepe reči »Holekove« so se prodale in prišle v tuje roke.«

Nežika odhaja v svet »mrtvih src«, zapušča dom in osamljene starše — to pa je za domačijo prava nesreča. Zapustiti dom kot edinec pomeni prepustiti starše negotovi usodi, največkrat preužitkarski odrinjenosti ali celo preziru in uboštvu. V luči takih spoznanj je konec vse prej kot enoznačen. Črednikov komentar je sicer prizanesljiv, vendar pozornemu bralcu ni skrita večpomenskost na koncu, ko se mešata veselje in žalost: Nežika dočaka Erazma, Holekovina — domačija in ljudje — propade. Taka je idejna in etična podoba novele, če gledamo nanjo celostno. Lotman poudarja, da je konec nepreklicen: kdor je umrl — ne bo več živel, kdor je zmagal — ne more biti več poražen. Nežiki je odprta nova pot, toda ne brez žrtve v subjektivnem in objektivnem smislu: tu je Tonetov propad in tu je prodani Holekov grunt, kar je glede na pomen zemlje za kmeta, v našem primeru Nežikine starše, prav tako tragedija.

Na ravni, ki jo Lotman imenuje »liki herojev«, je osrednja osebnost stari pastir, čeprav bi formalno lahko sodili tudi drugače (naslov, okvirna zgodba). Črednik ni dejaven le kot komentator, ampak tudi aktivno posega v dogajanje. Zato je le navidezno stranska oseba. Njegova udeležba v dogajanju, zlasti pa obširen komentar, ki mu je med drugimi Tavčarjevimi novelami komajda najti obširnejšega (Soror Pia, 1879), vodi k razmisleku, katere osebe moremo šteti za glavne. Stari pastir je po naravi dobrega srca, moralno čist in trdno povezan s kmečkim svetom, zadržan in nezaupljiv pa do meščanov. Kljub strahospoštovanju do Erazma si prav nič ne pomišlja obsoditi njegovo nezvestobo. Podobne like sicer srečamo že pri Jurčiču in drugod, vendar tako »neponovljivega značaja« (Boršnikova) zlepa ne srečamo v naši novejši književnosti. Kar daje liku kravarja izjemno individualnost, je skladnost njegovega čistega značaja, premišljanj, sodb, dejanj in enkratne dikcije.

Čeprav sta Erazem in Nežika podedovana iz pretekle in polpretekle literature — zlasti očitni so vplivi vzorcev sentimentalnega romana — nista obremenjena s sentimentalnostjo. Tudi v tem se kaže nova kvaliteta te novele. Erazmov obrat po nepričakovanem dramatičnem srečanju z Nežiko in črednikom je sicer v primerjavi z drugimi podobnimi Tavčarjevimi novelami oz.

¹⁴ J. M. Lotman, *Struktura hudožestvennega teksta*, Moskva 1970, str. 260.

»slikami« nekoliko presenetljiv, vendar ni — če upoštevamo Nežikino prizadetost in umik mestne neveste — nič tako izjemnega.

Nežika, po kateri se novela sicer imenuje, je navzoča v večini prizorov, izstopa pa predvsem v prvem srečanju z Erazmom, v prizoru plesa in v odločilnem srečanju pri studencu. V začetku je precej zadržana, toda že na plesu v gostilni ni nič preveč plaha in sramežljiva. Njena ljubezen¹⁵ do nezvestega Erazma se razkrije v vsej usodnosti, ko ta pripelje mestno nevesto.

Like spoznavamo predvsem skoz dogajanje, obrobne (Gabrič), zlasti črednika, pa tudi iz obširnejših premišljanj in sodb. Z opisi oseb je avtor skop in odbira le značilne posameznosti, ki pritegujejo starčevo pozornost: telesna višina, moč, lepota, deli oblačila. In končno: osrednji liki v noveli ustrezajo zahtevi novelistične poetike po nenavadnih ljudeh. — Avtorjevo gledišče in vrednotenje je mogoče razbrati iz črednikovega ravnanja, njegovih premišljanj in sodb. Glede na pripovedni prijem bi ga lahko imenovali slikovni.¹⁶ Starec, čigar gledišče ni vsevedno, do neke mere pooseblja pisatelja, predvsem v moralno-etičnem pogledu, vendar je meja pisatelj $\neq$ črednik teže določljiva. — Morfologija dogodkov kaže preplet pripovednega poročila in sceniziranega poročila (zlasti v scenah z Erazmom.) — Poleg dramatskih so opazne tudi nekatere lirske prvine; tem je okvirna zgodba sploh močno odprta.

Tavčar je izbral učinkovit pripovedni položaj, pogost v novelistični praksi: zgodbo pripoveduje poseben pripovedovalec — v našem primeru vaški kravar. Taka okvirna zgodba, uveljavljena že v antiki, zlasti pa od renesanse dalje, ponuja pisatelju priložnost, da se umakne, in s tem se odprejo nove perspektive. »Slogovni učinek, ki se okvira ponavadi že aksiomatično drži, je poudarjena osebna perspektiva: ta omogoča zelo osebne ocene sveta in dogajanja v njem, subjektiviziran siže in vse mogoče postopke, ki se v mnogočem izmikajo realističnemu objektivizmu in vnašajo v besedilo lirske zanos, lirske ponotranjenje sveta, počustvenje.«¹⁷

Ker prvoosebni pripovedovalec ne stoji zunaj dogajalnega prostora, je okvirjenost manj razvidna: jasneje se pokaže predvsem v sklepnem delu, ki pripada »objektivni« resničnosti (fiktivni zgodbar se izrecno obrne k poslušalcem oz. poslušalcu, tj. pisatelju, ki je Nežikino preizkušnjo tudi popisal) in s katero se zaključuje »subjektivna« pripoved.

Tudi tu — kot v mnogih drugih Tavčarjevih novelah in »slikah« — je v okviru skrita teza:¹⁸ v gorjanski svet prodirajoča civilizacija uničuje kmečko okolje; mestni, šolani človek, ohlapnih moralnih pogledov, prinaša v nepokvarjeni svet nemir in nesrečo. — Kot stilno predhodništvo je mogoče označiti tudi nekatere vzporednice, ki vodijo od Tavčarjeve do Cankarjeve prvoosebne pripovedi. Cankarjevo tovrstno pisanje se sicer oddaljuje od Tavčarjevega vzorca, v pogledu teznosti pa se razlikuje predvsem v večji eksplicitnosti obeh delov. — Razčlemba zgradbe kaže, da se poglavja začnejo in končajo s splošno pripovedjo ali z modrovanjem oz. sodb. Pripovedovalčeva razmišljanja imajo sploh zelo opazen delež. Osebe so različno uvedene. Zanimiv je dialog, zlasti

¹⁵ To problematiko je navedeno obravnaval France Bernik na simpoziju o Tavčarju jeseni 1973 v Škofji Loki.

¹⁶ Prim. Marjan Dolgan, Pripovedovalec in pripoved, 1979, str. 12; Matjaž Kmecl, *Novela v literarni teoriji*, 1975, str. 47.

¹⁷ Matjaž Kmecl, Okvirjenost Tavčarjeve pripovedi, Jis 1973/74, str. 78

¹⁸ Prav tam, str. 77.

primeri z več spremnimi stavki. — Novelica Holekova Nežika je s svojimi 4473 znaki najdaljše besedilo v zbirki, nasploh pa bi bila po dolžini blizu povprečju ali pod njim.

Posebno zanimiva je slogovna podoba novele. Tavčar ni mogel mimo Levstikovega Močilarja, nekaterih Jurčičevih in drugih zgledov, vendar se je odločil za stilizacijo, v kateri so se narečne in sploh ljudske črte reducirale do nevsiljive zaznamovanosti tako na ravni skladnje kot na ravni besedja in prenosa pomenov. Tu se kaže Tavčar pravega mojstra s pretanjenim poslušom za stilizacijo. Črednikova pripoved temelji na ljudski dikciji, vendar ji je odvzeta iz sodobne slovenske povesti znana preopazna zgostitev ljudskega izraza ali celo drastika. Črednikov izraz je ljudski, pisatelj pa ga je znal, ne da bi mu pri tem delal silo, tudi opazno individualizirati in ustvariti uravnoteženo sozvočje. In prav v tem je ena najopaznejših kvalitete te novele.

Narečnega besedja, žargonizmov in pd. je sorazmerno malo, vendar toliko, da daje besedilu še opazen odtenek, zlasti še, ker gre v več primerih za izpostavljen položaj besede ali za pomensko ekspresijo. Sem moramo šteti *vitre* (tanek, dolg krojen pramen leskovega lesa za pletenje košev), *štibale* (škornji), *ta mali kruhek* (škofjeloški lect), *sipa* (mivka), *žibal* (v ljubkovalnem pomenu), *žugalec* (kazalec), *ne vdeluj* (ne bodi ves iz sebe), *se šteje od* (v ljubezni si lastiti pravico do koga) in morda še kako besedo. — Precej je takega besedja, ki je bolj splošno (ljudsko): *poliček*, *soržičen* ipd.

V besedilu so posebno opazna razna ekspresiva, ki najbolj opazno barvajo črednikovo pripoved: *so bili iztaknili rudo*, *so pričeli v zemljo riti*, *nas je napajal*, *so ga bili posadili iz hiše*, *ta fabrika bo nad nami ležala*, *so za njim v grob škropili in kadili*, *je letel dim*, *je zmetal vkup* (slabo sezidal) itn. — Že v tem besedilu moremo opaziti nekaj, kar je postalo v nadaljnji Tavčarjevi vaški prozi pomembna oblikovalna težnja: obnova klišeja. Ljudski frazeologem dobiva novo svežino. To dosega z manj opaznimi zamenjavami v rekle ali, presenetljivo, celo z inverzijami znotraj frazeologema. V vseh primerih seveda ni mogoče dovolj zanesljivo reči, ali gre za obnovo ali pa je pisatelj izbral manj pogostno, manj znano varianto stalne besedne zveze. Nekaj primerov: *se je zgrudila v kolena* (ne: na kolena), *je šlo pod nič* (ne: v nič), *ustrašil sem se*, *da sem se kar pretresel* (ne: stresel), *gorkota nam je šla čez žile* (ne: po žilah), *dan za dan glasneje* (ne: dan za dnem, dan na dan), *je bila do zadnjega čisto podobna* (ne: je bila čisto podobna). — Včasih gre Tavčar tudi predaleč, vendar z vidika sloga ni mogoče vedno pritrditi Brezniku, ki je mnoge take in podobne Tavčarjeve besedne zveze zavračal. — V posebno kategorijo sodijo primeri, kot *jeze je bil bled*, *veselja je jokala*, *sklenil sem začudenja roke*, ki so narejeni po modnih vzorcih sodobne pisne prakse.

Pozornejšemu branju se odkriva še ena kvaliteta v stilizaciji črednikove pripovedi. Označiti bi jo bilo mogoče kot »odslikavanje« prvinkega sprejemanja sveta:

Pomlad je tedaj bila in v soboto popoldne je bilo. Solnce je gorko sijalo in gorkota nam je šla čez žile /.../. Kaj vam čem še povedati? Nekedaj popoldne sijalo je solnce v mojo kočo, tija na od črvov razjedeno mizo in muhe so se podile v njegovih žarkih in so rade živele. Nekaj mi je dobro dejalo in tudi sem bil vesel.¹⁹

¹⁹ Vsi citati so iz prvega natisa Holekove Nežike v Zori 1876, str. 147–149, 171–174, 187–190.

Na ravni skladnje so strukturne narave predvsem stilotvorna izraba inverzij, parenteze in nekateri skladenjski vzorci, predvsem mnogovezje:

Odšel je urnih korakov v dolino.

Ta pa je počasi vstal. Tiha noč je bila. Nekje tam v gozdih skovikal je sovir in luna je sijala.

Počasi vstal je fant. Pri potu stala je smreka, k njej se je naslonil in zakril si je z dlanijo obraz. Ko sem k njemu pristopil, vile so se mu prsi. Stokal je in potem pričel jokati, da so mu solze tekale izmed prstov. Prav smilil se mi je revež.

Kot je razvidno iz gornjega odlomka, je pisatelj stilotvorno izrabil različne stavčne strukture, zlasti je opazna pogostnost prostega stavka. Z nizom enostavnih povedi je ustvaril poseben pripovedni ritem, v katerem ima posebno vlogo invertirani stavek *Počasi vstal je fant*. Taki premiki besednega reda so zlasti tesno povezani z ritmom in intonacijo; ta dobi bistveno drugačno stavčnofonetično linijo. Poleg običajnega zapostavljanja naslonke v povedku (*rekel je, vstala je*), ki je bila konvencionalizirana, so pogostne tudi inverzije v samostalniški frazi: *Takrat je rastlo ondi nekaj hrastja, debelega in starega*. — *Počasi je šel in peljal je sabo žensko, mlado in zalo*.

Kontaktna parenteza tipa *vam rečem, vam pravim, povem vam* ipd. je pogostno stilno sredstvo, s katerim pisatelj označuje pripovedovalca. Sem bi sodili tudi opazni primeri zelo živega premega govora z več spremnimi stavki.

Velik posluš za sintaktostilemsko izrabo drobnih skladenjskih prvin kaže primer črednikovega dobesednega govora, ko očita Erazmu nepošten odnos do Nežika. Ne ogovarja ga naravnost, ampak uporablja značilno deagentno glagolsko obliko:

Tako se ne govori, sem dejal, tako se ne govori! Če se obetajo poprej dekletu zlati gradovi, če se hodi pod njeno okno in če se jej pravi vse, kar je le sladkega, da se zmede »žival«, ki sveta ne pozna in da je zmešana vsa, tako se ne govori! Če se dekletu vzame mir in da je le čudež, da še živi in lazi tod, kot senca, še podoba prejšnje ne, tako se ne govori!

Drugače se umakne rabi tretje osebe (ogovoru Erazma) Nežika: *O naj le gre, ihtela je Nežika, in zgrudila se v kolena, naj le gre, jaz pa tudi ne maram za-nj, za vse svetnike ne*.

Številne ponovitve učinkujejo emfatično, zato jih nahajamo večinoma v dobesednem govoru. Gornja primera kažeta, da imajo ponovitve svoje pomembne ekvivalente tudi na drugih ravneh, zlasti na zvočni. Najznamenitejši primer ponovitve v Holekovi Nežiki, z močnim konotativnim nabojem, na katerega je izrecno pokazala že Boršnikova, pa je tale: »*Koše pletem, sem mu rekel in pogledal sem ga, »košel*«

Poseben razbor bi zahtevala tudi raven prenesenih pomenov. Pri tem bi bilo treba razmejiti frazeologeme (zlasti glagolske), tj. metafore, ki so izgubile svežino in so prišle med rekla, od novih — Tavčarjevih.

Čeprav ta kratki pogled na novelico Holekova Nežika ni segel do vseh podrobnosti in čeprav se je omejil le na eno novelo, je dosegel svoj namen, če je dovolj reliefno izluščil bistvene novosti obravnavanega besedila.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Ideenanalyse und die ästhetische Analyse Tavčars Novelle »Holekova Nežika« (1876) berücksichtigt im Überblick die bisherigen inhaltlich-inhaltlichen und stilistischen Untersuchungen und valorisiert diese, synthetisch erläuternd, hinsichtlich der neuern Komponenten in den novellistischen Werken Tavčars der siebziger Jahre. — Der Autor ergänzt bzw. korrigiert die bisherigen Meinungen vom glücklichen Ende in der Novelle und mißt dem fiktiven Erzähler die Zentrale Rolle unter den auftretenden Personen bei. In stilistischer Hinsicht sind einige wesentliche Elemente in der Syntax (Wiederholungen, Kontaktparenthesen, Wortstellung u. a.), der Lexik (Reduktion der Drastik, die in einigen zeitgenössischen slowenischen Dorfgeschichten vorkommt, und harmonisches Gleichgewicht zwischen Standardsprache und Mundart) und der Morphologie (stilistische Ausnützung der deagenten Formen). Es bleibt jedoch die Frage von der Relation zwischen dem Dichter und dem fiktiven Erzähler offen, der den Rahmen bildet, gleichzeitig aber immer im Fokus des Geschehens ist.